

**UCHWAŁA NR XIX/417/20
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 23 kwietnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020” za 2019 rok

Na podstawie art. 12 pkt 4 i art. 4 ust. 1 pkt 3a) oraz art. 92 ust.1 pkt 1 i ust.2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r., poz. 511 z późn. zm.), w związku z art. 180 pkt 1) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.)

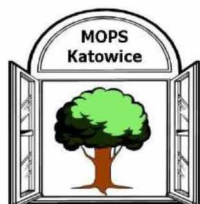
**Rada Miasta Katowice
uchwala:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2019 roku „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

Załącznik do uchwały Nr XIX/417/20
Rady Miasta Katowice
z dnia 23 kwietnia 2020 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
POWIATOWEGO PROGRAMU
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2018 – 2020**

przyjętego Uchwałą Nr LII/1046/18 Rady Miasta Katowice
z dnia 25 stycznia 2018 roku
ZA 2019 ROK

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
CELE PROGRAMU I PLANOWANE DO REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA	5
CEL GŁÓWNY: ROZWIJANIE LOKALNEGO SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	5
CEL SZCZEGÓŁOWY 1: Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej	5
CEL SZCZEGÓŁOWY 2: Szkolenie i kwalifikacja kandydatów	7
CEL SZCZEGÓŁOWY 3: Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej	12
CEL SZCZEGÓŁOWY 4: Przygotowanie rodziny zastępczej na przyjęcie dziecka	14
CEL SZCZEGÓŁOWY 5: Rozwój sieci zawodowych rodzin zastępczych	17
CEL SZCZEGÓŁOWY 6: Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodziny zastępczej ...	20
CEL SZCZEGÓŁOWY 7: Usamodzielnianie wychowanków rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej ..	23
KOSZT REALIZACJI „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020” za 2018 r.	25
PODSUMOWANIE	26

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy między innymi:

- opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
- wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym, opuszczającym różne formy pieczy zastępczej rodzinnej bądź instytucjonalnej,
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych i rodzin pomocowych,
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych oraz dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej przez tworzenie grup wsparcia i udzielanie poradnictwa specjalistycznego,
- prowadzenie rejestru danych o rodzinach zastępczych i kandydatach,
- finansowanie świadczeń należnych rodzinom zastępczym, dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych oraz usamodzielnianym wychowankom.

W 2019 r. w mieście Katowice zadania organizatora pieczy zastępczej realizowane były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W strukturach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach funkcjonuje specjalnie do tego celu powołany Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, zatrudniający wysoko wyspecjalizowaną kadrę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto jeden koordynator zatrudniony jest w Dziale ds. Rodzin z Dziećmi i Poradnictwa Specjalistycznego (1 etat) w celu współpracy z zawodowymi rodzinami zastępczymi.

W 2019 r. Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach zatrudniał **25** koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, **1** pedagoga i **7** psychologów, w tym 1 etat głównego specjalisty psychologa. W 2019 r. w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach pracowały łącznie **33** osoby.

Najważniejszym celem rodziny zastępczej jest zapewnienie dziecku stabilnego środowiska wychowawczego i sprawowanie pieczy zastępczej nad dzieckiem – osobiście, aż do czasu jego powrotu do rodziny pochodzenia, adopcji, usamodzielnienia lub zapewnienia opieki i wychowania w innej formie (np. w placówce leczniczej, resocjalizacyjnej albo w domu pomocy społecznej). W swoich działaniach rodzina zastępcza powinna mieć na względzie zwłaszcza podmiotowość dziecka oraz jego prawo do utrzymywania osobistych kontaktów z krewnymi i innymi bliskimi osobami, zaspokojenie jego potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Rodziny zastępcze dzielimy na:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i specjalistyczne.

Lp.	Rodziny zastępcze w Katowicach	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Rodziny zastępcze ogółem, w tym:	360*	340*	345
2	rodziny zastępcze spokrewnione	226	216	216
3	rodziny zastępcze niezawodowe	124	115	117
4	rodziny zastępcze zawodowe	10	9	12

* jedna rodzina zastępcza pełni równocześnie funkcję spokrewnionej i niezawodowej rodziny zastępczej

Lp.	Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Katowic	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Dzieci w rodzinach zastępczych ogółem, w tym:	448	476	488
2	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	243	276	276
3	w rodzinach zastępczych niezawodowych	132	142	142
4	w rodzinach zawodowych	73	58	70

W okresie pobytu w zawodowej rodzinie zastępczej (niezależnie od jej typu), każdemu dziecku zapewnia się ustabilizowane życie rodzinne i zaspokojenie jego podstawowych potrzeb. Poszanowanie prawa dziecka do utrzymania więzi z rodziną pochodzenia przejawia się ustaleniem terminarza odwiedzin rodziców, rodzeństwa bądź dziadków. Zależnie od dalszych losów dziecka, zawodowe rodziny zastępcze w okresie sprawozdawczym przyjmowały też wizyty kandydatów na rodziny adopcyjne i zastępcze.

W 2019 r. w zawodowych rodzinach zastępczych w Katowicach przebywało łącznie **58** dzieci, w tym **13** dzieci przyjęto w 2019 r.

Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego

W pogotowiu rodzinnym dziecko może zostać umieszczone na czas trwania sprawy opiekuńczej w sądzie - na podstawie tymczasowego postanowienia sądu. W przypadku pozostawionych przez matki noworodków, pogotowia rodzinne odbierają dzieci ze szpitala osobiście, na podstawie tymczasowego postanowienia sądu i skierowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Pogotowie rodzinne ma ponadto obowiązek przyjęcia dziecka doprowadzonego przez policję (częstokroć w godzinach wieczornych lub nocnych). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach każdorazowo zawiadamia sąd o umieszczeniu dziecka w pogotowiu rodzinnym. Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną (rodzice zrzekli się prawa do wychowania własnego dziecka lub zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej) są zgłaszane do ośrodków adopcyjnych, w celu poszukiwania odpowiednich rodzin adopcyjnych. Przypadki pozostawienia noworodka zgłaszane są do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach bezpośrednio przez szpitale. Na terenie Katowic w 2019 r. działały **3** pogotowia rodzinne. W ciągu całego 2019 r. w pogotowia rodzinnych przebywało łącznie **28** dzieci.

Zawodowe rodziny zastępcze (długoterminowe)

Zawodowe rodziny zastępcze sprawują długookresową pieczę zastępczą. Taka forma pieczy zastępczej jest najbardziej korzystnym rozwiązaniem, przede wszystkim dla wielodzietnych rodzeństw, które z powodu różnicy wieku nie miałyby szansy na wspólny pobyt w jednej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W 2019 r. na terenie Katowic funkcjonowało **6** rodzin zastępczych zawodowych, które pełniły pieczę zastępczą nad **30** dziećmi.

Z dniem 1 stycznia 2019 r. jedna zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego odeszła na emeryturę i w 2019 r. nie pełniła już swoich zadań, a z dniem 9 lipca 2019 r. rozwiązano 1 umowę z zawodową rodziną zastępczą, która od 10 lipca 2019 r. funkcjonuje jako niezawodowa rodzina zastępcza dla 1 dziecka.

Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne

Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne zapewniają całodobową opiekę, wychowanie i pielęgnację dzieci chorych, niepełnosprawnych lub niedostosowanych społecznie, wymagających specyficznych oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych.

W 2019 r. w Katowicach nie funkcjonowała zawodowa rodzina zastępcza specjalistyczna i nie odnotowano zainteresowania tą formą pieczy zastępczej ze strony kandydatów.

Na 2020 r. zaplanowano zawarcie **3** kolejnych umów, zgodnie z „Powiatowym programem rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020”, co pozwoliłoby na zwiększenie rocznego przepływu dzieci do **70** rocznie.

CELE PROGRAMU I PLANOWANE DO REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA

CEL GŁÓWNY: ROZWIJANIE LOKALNEGO SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

CEL SZCZEGÓŁOWY 1: Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej

1. Kolportaż ulotek oraz plakatów na terenie miasta, propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w mediach, stała informacja na stronie internetowej MOPS Katowice oraz organizacja wydarzeń promujących rodzicielstwo zastępcze, w szczególności konferencji i miejskich happeningów.

Jednym z zadań powiatu w zakresie rozwoju systemu pieczy zastępczej jest tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych i rodzin pomocowych. W okresie sprawozdawczym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, przy wsparciu Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, rozpowszechniał materiały promocyjne, zachęcające mieszkańców miasta do podejmowania funkcji rodziny zastępczej. W 2019 roku prowadzona była kolejna edycja kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego.

W ramach promocji, w dniu 10 maja 2019 r., z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w Sali Teatralnej Pałacu Młodzieży w Katowicach odbyła się konferencja „Magia rodzicielstwa zastępczego”, przygotowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z Urzędem Miasta Katowice. Wystąpienia prelegentów uświetniły występy artystyczne dzieci, a ponadto wręczono dyplomy wyróżnionym rodzinom zastępczym. Podczas konferencji dystrybuowano poradniki „10 pytań o rodzicielstwo zastępcze”. W trakcie przygotowań oraz podczas konferencji rozdano 2000 długopisów z logo miasta Katowice i napisem Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, 1000 ulotek promujących konferencję oraz 1613 ulotek, poradników i plakatów, poświęconych rodzicielstwu zastępczemu.

W dniu 14 września 2019 r. pracownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wygłosił wykład na temat rodzicielstwa zastępczego dla ponad 250 osób, w tym doradców życia rodzinnego Archidiecezji Katowickiej, w budynku Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, zachęcając słuchaczy do propagowania idei zastępczego rodzicielstwa podczas swojej pracy zawodowej. Jednym z zadań doradców życia rodzinnego jest bowiem udzielanie wsparcia oraz przekazywanie informacji rodzinom, które zgłaszają się do parafialnych poradni rodzinnych i często pytają o to, jak zostać rodziną zastępczą.

W 2019 r. promocja rodzicielstwa zastępczego realizowana była ponadto w formie reklamy w prasie i radiu. W okresie 1-30 września 2019 r. w radiu eM wyemitowano 100 spotów reklamowych. W dniu 15 października 2019 r. przedstawiciel zawodowych rodzin zastępczych oraz główny specjalista - psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Katowicach wzięli udział w audycji radiowej Radia eM „Dobry czas z radiem eM”. Ponadto w bezpłatnym informatorze miejskim „Nasze Katowice”, w wydaniu czerwcowym, z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego ukazał się artykuł pt. „Dzieci marzą, by dorastać w rodzinie”. Z kolei w październikowym wydaniu informatora został zamieszczony wywiad z Naczelnikiem Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice pt. „Zostań rodzicem zastępczym! Dzieci potrzebują ciepła rodzinnego”.

W 2019 r., dzięki współpracy z Wydziałami Urzędu Miasta Katowice, w szczególności z Wydziałem Edukacji i Sportu, Wydziałem Kultury, Wydziałem Nadzoru Właścielskiego, Wydziałem Administracyjnym oraz innymi instytucjami miejskimi, promowano rodzicielstwo zastępcze poprzez dystrybucję plakatów, ulotek oraz poradników, które zostały przesłane do:

- placówek oświatowych,
- poradni zdrowia,
- poradni psychologiczno-pedagogicznych,
- miejskich bibliotek publicznych,
- Ośrodka Adopcyjnego TPD,
- Centrum ZIMBARDO,
- Rady Jednostki Pomocniczej (Załęże)
- firm komercyjnych.

Dzięki wsparciu Arcybiskupa Metropolity Katowickiego oraz Biskupa Parafii Ewangelicko-Augsburskiej do akcji włączyły się również instytucje kościelne. Do wszystkich wyżej wymienionych podmiotów i parafii przekazano łącznie 483 plakaty, 4355 ulotek (w tym materiały zakupione w 2018 r.) oraz 515 poradników. Informacje na temat kampanii zostały zamieszczone również na stronie internetowej Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku im. Gen. Jerzego Ziętka S.A. w Chorzowie.

W dniu 12 listopada 2019 r. pracownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach spotkał się z kierownikiem Archidiecezjalnej Poradni Psychologicznej „Przystań” w Katowicach, Ks. dr Krzysztofem Matuszewskim. Poradnia ta udziela poradnictwa psychologicznego, oferuje psychoterapię indywidualną dla młodzieży, dorosłych, rodzin i par, zajmuje się również interwencją kryzysową, psychoedukacją i działalnością szkoleniową oraz sporządza diagnozy psychologiczne. Celem spotkania było nawiązanie współpracy w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego. Uzyskano możliwość umieszczenia na stronie internetowej poradni materiałów promujących rodzicielstwo zastępcze oraz pozostawiono w poradni ulotki informacyjne. Ulotki, poradniki oraz plakaty były ponadto dystrybuowane w instytucjach świeckich i religijnych na terenie miasta Katowice.

Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach w 2019 r. stale dostępna była informacja, dotycząca warunków, jakie należy spełnić, aby ubiegać się o ustanowienie rodziną zastępczą. Ponadto osoby odwiedzające stronę internetową Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, mogły uzyskać podstawową wiedzę odnośnie procesu kwalifikacyjnego kandydatów na rodziny zastępcze, rodzajów rodzin zastępczych oraz świadczeń na rzecz rodzin zastępczych i dzieci w tych rodzinach umieszczonych.

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach umieszczał na stronie internetowej informacje, dotyczące grupy wsparcia dla spokrewnionych rodzin zastępczych, szkoleń dla nowoustanawianych spokrewnionych rodzin zastępczych oraz szkoleń grupowych dla zawodowych, niezawodowych i spokrewnionych rodzin zastępczych.

Ogółem w 2019 r. odnotowano 994 odsłon strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w części dotyczącej rodzicielstwa zastępczego.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018	2019	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba wykorzystanych druków reklamowych	<p>1000 szt. Poradnika dot. Rodzicielstwa zastępczego</p> <p>2000 długopisów z logo miasta Katowice i napisem Dzień Rodzicielstwa Zastępczego</p> <p>2000 szt. ulotek poświęconych rodzicielstwu zastępczemu</p>	<p>729 szt. Poradnika dot. Rodzicielstwa zastępczego (w 2019 r. wydrukowano 1000 szt.)</p> <p>4355 szt. ulotek poświęconych rodzicielstwu zastępczemu (w 2019 r. wydrukowano 3000 szt.)</p> <p>483 plakatów (w 2019 r. wydrukowano 350 szt.)</p>	<p>2000 szt. Poradnika dot. Rodzicielstwa zastępczego</p> <p>4000 szt. ulotek poświęconych rodzicielstwu zastępczemu</p> <p>400 plakatów</p>

2	Liczba audycji radiowych, programów telewizyjnych oraz artykułów prasowych, promujących zastępcze rodzicielstwo	4	2 artykuły do prasy na temat rodzicielstwa zastępczego 1 audycja radiowa	3
3	Liczba odsłon zakładki dot. rodzicielstwa zastępczego na stronie internetowej MOPS	666	994	1000
4	Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących zastępcze rodzicielstwo	1 – obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego	2 - obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego oraz Wykład na Wydziale Teologicznym UŚ w Katowicach	1 – obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego

Z przeprowadzonego w 2019 roku monitoringu efektywności prowadzonych form promocji wynika, iż do Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach zwróciły się telefonicznie lub osobiście, z zapytaniem dotyczącym rodzicielstwa zastępczego, 64 osoby (I kw. - 17 osób, II kw. - 15 osób, III kw. - 17 osób, IV kw. – 15 osób). Osoby te powzięły wstępne informacje m.in. ze strony internetowej lub od pracownika (pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, asystenta rodziny) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, od innych osób, w tym od znajomych, kuratorów sądowych lub uzyskały je w instytucjach, takich jak sąd, szkoła, dom dziecka, kościół.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach będzie kontynuował intensywną kampanię na rzecz zastępczego rodzicielstwa.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2: Szkolenie i kwalifikacja kandydatów

1. Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, analiza ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej oraz skierowanie osób spełniających podstawowe kryteria ustawowe na szkolenie.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w 2019 r. przystępowali do procesu kwalifikacyjnego.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach sporządzali opinie oraz gromadzili dokumentację w celu potwierdzenia spełniania warunków, wynikających z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z przepisu wynika, że pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zapewniającym odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe, które:

- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny,
- nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych,
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone: zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia, wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe, umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb, w tym rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego; właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań; wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Ponadto pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej może być powierzone wyłącznie osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba, tworząca tę rodzinę, musi wykazać stałe źródło dochodów.

Kandydaci spełniający powyższe warunki, byli następnie kierowani do udziału w szkoleniu.

W 2019 r. koordynatorzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach przyjęli wnioski o przeprowadzenie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej, zdrowotnej, zawodowej i majątkowej **47 rodzin** (68 osób), deklarujących wolę ubiegania się o ustanowienie ich rodziną zastępczą, z których **1 rodzina** (1 osoba), w czasie procesu opiniowania była tymczasowo ustanowiona przez sąd rodziną zastępczą oraz **1 rodzina** (1 osoba), która w okresie sprawozdawczym dwukrotnie starała się o ustanowienie jej rodziną zastępczą dla różnych dzieci.

Ponadto **6 rodzin** (10 osób) przed rozpoczęciem procesu opiniowania złożyło rezygnację z ubiegania się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej, w związku z czym nie przeprowadzono badań psychologiczno – pedagogicznych i nie wydano opinii. Dodatkowo 1 rodzina (1 osoba) przed rozpoczęciem procesu opiniowania przeprowadziła się poza miasto Katowice bez podania informacji koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. W przypadku 1 rodziny (2 osoby) jeden z małżonków zrezygnował z procedury opiniowania jeszcze przed jej rozpoczęciem, a drugi nie stawiał się na badania psychologiczno – pedagogiczne. W tym przypadku również nie było możliwe sporządzenie opinii. W trakcie procedury kwalifikacyjnej 3 rodziny (4 osoby) zrezygnowały z pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W ich przypadku również nie zostały przeprowadzone badania psychologiczno – pedagogiczne i nie zostały wydane opinie. Odnotowano również rezygnację 2 rodzin (3 osoby) już po przeprowadzeniu badań psychologiczno – pedagogicznych i sformułowaniu opinii. Z informacji uzyskanych przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że najczęstszymi powodami rezygnacji kandydatów z procesu opiniowania były:

- chęć sprawowania opieki nad dzieckiem w formie powierzenia go w pieczę bez ustanawiania rodziny zastępczej,
- deklaracja przejęcia opieki nad dzieckiem przez jego dalszą rodzinę,
- zmiana miejsca zamieszkania kandydata,
- możliwość przejęcia opieki nad dzieckiem przez rodziców biologicznych przy ich odpowiednim wsparciu.

Stosownie do art. 42 ust. 1 pkt 5b) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, których predyspozycje oraz motywacje do pełnienia tej funkcji zostały potwierdzone opinią psychologa. W 2019 r. psycholog i pedagog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wykonywali badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe, a na ich podstawie sporządzano opinię psychologiczno – pedagogiczną.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba opinii psychologiczno - pedagogicznych	41*	32***	30
2	Liczba osób, którym wykonano badania psychologiczno –pedagogiczne	54**	43	35

*W 2018 r. wydano 4 opinie psychologiczno–pedagogiczne, dotyczące 6 kandydatów (4 rodziny), sporządzone na podstawie badań, przeprowadzonych pod koniec 2017 r.

**W 2018 r. przeprowadzono badania psychologiczno–pedagogiczne i wydano opinie psychologiczno–pedagogiczne, dotyczące 3 kandydatów (2 rodziny), których proces opiniowania rozpoczął się w 2017 r.

***W 2019 r. wydane zostały 4 opinie psychologiczno – pedagogiczne, dotyczące 5 kandydatów (4 rodziny), sporządzone na podstawie badań psychologiczno – pedagogicznych przeprowadzonych pod koniec 2018 r.

W przypadku **3 rodzin** (4 osoby) w 2019 r. rozpoczęto proces opiniowania i przeprowadzono badania psychologiczno – pedagogiczne, natomiast opinia dotycząca kandydatów zostanie wydana w 2020 r. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wraz z psychologiem sporządzili analizę sytuacji dotyczącą 2 rodzin (3 osoby), ale z uwagi na krótki czas, jaki upłynął od ostatnich badań psychologiczno – pedagogicznych odstąpiono od ich ponownego przeprowadzania. W przypadku 1 rodziny (2 osoby), która złożyła wniosek o przekształcenie z rodziny niezawodowej na zawodową, również odstąpiono od ponownego przeprowadzania badań psychologiczno – pedagogicznych z uwagi na posiadanie aktualnej opinii z badań, zaś analiza sytuacji rodziny zostanie sformułowana w 2020 r. po zgromadzeniu pełnej dokumentacji.

W 2019 r. w przypadku **10 rodzin** (13 osób) sąd ustanowił rodziny zastępcze mimo niespełnienia przez kandydatów podstawowych warunków, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto 2 rodziny (3 osoby) nie spełniły warunków wynikających z ustawy, dlatego dzieci zostały kandydatom jedynie powierzone w pieczę. W 2019 r. sąd odrzucił wniosek 1 kandydata z powodu braków formalnych (dodatkowo kandydat nie spełniał warunków ustawowych). W przypadku 4 rodzin (5 osób) postępowania sądowe nie zostały zakończone w 2019 r.

Stosownie do treści art. 96 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osoby, które chcą się podjąć wspierania placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie działań wychowawczych, a w szczególności przygotowania dziecka do samodzielnego życia, po uzyskaniu akceptacji dyrektora w/w placówki muszą jeszcze uzyskać pozytywną opinię organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej	2	2	2
2	Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej	4	2	2

2. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do prowadzenia rodziny zastępczej i/lub rodzinnego domu dziecka oraz dla funkcjonujących rodzin zastępczych, w tym zawodowych.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej lub prowadzonego przez ośrodek adopcyjny, zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw rodziny. Kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe kierowani byli na szkolenie, prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa Nowy Dom w Siemianowicach Śląskich.

Zgodnie z art. 44 ust.5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownicy merytoryczni Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach prowadzili szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i nowoustanowionych przez sąd rodzin zastępczych spokrewnionych. Celem szkoleń było przygotowanie uczestników do pełnienia roli rodziny zastępczej, w tym do radzenia sobie z problemami dzieci i lepszego rozumienia ich potrzeb, a także dostarczenie rodzinom podstawowej wiedzy prawnej z zakresu pieczy zastępczej i prawa rodzinnego.

W 2019 r. przeprowadzono **dwa grupowe szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i nowoustanowionych rodzin zastępczych spokrewnionych** - w ramach edycji wiosennej oraz jesiennej. Podczas edycji wiosennej 3 rodziny (3 osoby), realizowały szkolenie w formie spotkań indywidualnych. Ponadto w edycji wiosennej 7 rodzin (8 osób) wzięło udział w szkoleniu grupowym, które wszyscy ukończyli. W edycji jesiennej przeprowadzono szkolenie grupowe, w którym udział wzięło 5 rodzin (6 osób), a ukończyły 4 rodziny (5 osób). Jedna rodzina (1 osoba) nie ukończyła szkolenia z powodu

niewystarczającej frekwencji i zostanie skierowana na kolejną jego edycję.

W styczniu 2019 r. zgodnie z założeniami programu „Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze” w ramach II edycji szkolenia zrealizowanego w 2018 r. (edycja jesienna), odbyły się spotkania z uczestnikami w miejscu ich zamieszkania. Przeprowadzono **8** spotkań z **8** rodzinami zastępczymi spokrewnionymi (8 osób). Łączny czas trwania tych wizyt to 9 godzin. Dodatkowo w ramach I edycji szkolenia zrealizowanego w 2019 r. (edycja wiosenna) odbyło się **7** spotkań z **7** rodzinami zastępczymi spokrewnionymi (8 osób) w ich miejscu zamieszkania. Łączny czas trwania tych wizyt w 2019 r. wyniósł **8,5** godziny. W ramach jesiennej edycji szkolenia grupowego w 2019 r., odbyły się spotkania indywidualne w miejscu zamieszkania z **4** rodzinami (5 osób), łączny czas wizyt to **4,75** godziny.

Corocznie pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach przeprowadzają badanie potrzeb szkoleniowych rodzin zastępczych. Na podstawie uzyskanych informacji sporządzony został harmonogram szkoleń na 2019 r.

W II kwartale 2019 r. rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe wzięły udział w szkoleniu pt. **„Mechanizmy uzależnienia i dopalacze”**, organizowanym przy współpracy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Miejskiej Izby Wyrzeźwien i Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Katowicach. Spotkanie szkoleniowe odbyło się w siedzibie placówki przy ul. Macieja 10 w Katowicach, a poprowadziła je instruktorka Terapii Uzależnień. W szkoleniu wzięło udział **6 rodzin zastępczych** (7 osób). Spotkanie poprowadzono głównie metodą wykładową, jednak uczestnicy mieli okazję zadawać pytania. Szkolenie trwało 3 godziny, a jego celem było dostarczenie rodzinom informacji na temat substancji psychoaktywnych – działania środków odurzających, skutków ich stosowania, rozpoznawania symptomów świadczących o występowaniu problemu uzależnienia u dziecka. Rodziny zastępcze zostały zapoznane z mechanizmami, jakie kierują postępowaniem osób uzależnionych od środków odurzających. Najwięcej uwagi skupiono na narastającym obecnie problemie dopalaczy. Spotkanie zakończyło się zapoznaniem uczestników z działalnością Izby Wyrzeźwien i Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Katowicach oraz oferowanymi formami wsparcia.

W IV kwartale 2019 r. psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach przeprowadzili dwa szkolenia dla rodzin zastępczych. W szkoleniu pt. **„Seksualność dzieci i młodzieży”** uczestniczyło **10 rodzin zastępczych** (12 osób). Szkolenie przeprowadzone zostało metodą warsztatową z elementami wykładu i trwało łącznie 5 godzin. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z wiedzą na temat seksualności człowieka, rozwoju psychoseksualnego dziecka, popędu seksualnego oraz sposobów realizacji potrzeb seksualnych w różnych okresach rozwojowych, jak również jej usystematyzowanie. Rodziny poznały także kwestie dotyczące zdrowia seksualnego, praw seksualnych, tożsamości płciowej oraz orientacji seksualnej. Ponadto rodziny zastępcze miały okazję nabycia praktycznych umiejętności w zakresie prowadzenia rozmów z dzieckiem na temat seksualności, adekwatnego reagowania na zadawane przez dzieci pytania.

W drugim szkoleniu organizowanym przez psychologów Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach (w IV kwartale 2019 r.) pt. **„Niepełnosprawność i choroby dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej”**, udział wzięło **9 rodzin zastępczych** (11 osób). Szkolenie prowadzone było metodą wykładowo – warsztatową i trwało 5 godzin zegarowych. Celem szkolenia było wzbogacenie wiedzy uczestników na temat rodzajów niepełnosprawności i schorzeń współwystępujących u dzieci przebywających w rodzinie zastępczej, przekazanie wiedzy dotyczącej wybranych aspektów niepełnosprawności i wybranych chorób przewlekłych oraz zwrócenie uwagi na możliwość wstępnego rozpoznania symptomów, a także wzmocnienie umiejętności radzenia sobie z trudnościami, wynikającymi z niepełnosprawności i złego stanu zdrowia dziecka. Prowadzący przekazali rodzinom zastępczym informacje o miejscach wsparcia i pomocy dla dziecka z niepełnosprawnością.

3. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą w formie grup wsparcia i poradnictwa indywidualnego.

Jedną z form wspierania rodzin zastępczych w ich codziennym funkcjonowaniu są grupy wsparcia. Adresatami grupy wsparcia, organizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, są rodziny zastępcze

spokrewnione. Rodzice zastępczy w 2019 r. wyrażali potrzebę uzyskiwania wsparcia psychologicznego i edukacji psychologicznej, związanej ze specyfiką wychowywania dzieci w rodzinie zastępczej.

Grupy wsparcia prowadzone są raz w miesiącu w okresie od lutego do czerwca, a następnie od września do listopada. W spotkaniach uczestniczą rodziny zastępcze spokrewnione, zamieszkujące na terenie Katowic. Taka forma pomocy wynika bezpośrednio z potrzeb rodzin zastępczych w zakresie edukacji psychologicznej i pedagogicznej, związanych ze specyfiką wychowywania dzieci w warunkach rodziny zastępczej. Podejmowane w czasie spotkań zagadnienia wynikały z bieżących doświadczeń uczestników, a wiedza uczestników była wzbogacana o treści służące podniesieniu ich kwalifikacji oraz rozwojowi osobistemu rodziców zastępczych. Spotkania były prowadzone przez psychologa i pedagoga Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Uczestnicy spotkań grupowych mieli możliwość rozwijania (nabywanych w ciągu całego cyklu spotkań) kompetencji.

W 2019 r. dla zawodowych rodzin zastępczych zorganizowano **7 spotkań** grupy edukacyjno-wspierającej, które były prowadzone przez koordynatora przy udziale psychologa. Podczas spotkań omawiano bieżące problemy zawodowych rodzin zastępczych, między innymi związane z opieką nad umieszczonymi dziećmi, z kontaktami rodziców biologicznych oraz z zapewnieniem odpowiedniej pomocy medycznej w przypadku braku zainteresowania współpracą ze strony rodziców naturalnych. Ponadto omawiano następujące zagadnienia:

- wykorzystanie seksualne dzieci,
- zaburzenia równowagi u dzieci z FASD,
- wykorzystanie masażu w opiece nad dzieckiem,
- znaczenie diety w zaburzeniach związanych z FASD i ADHD,
- trauma w życiu płodowym i jej wpływ na rozwój dziecka po urodzeniu.

Spotkania grupy zawodowych rodzin zastępczych będą kontynuowane w 2020 r.

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków z terenu Katowic realizowane było przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, zatrudniający wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną psychologów i pedagoga. W ramach poradnictwa diagnozowano problemy rodzin zastępczych, ich zasoby i bariery oraz udzielano specjalistycznego wsparcia, w tym pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Celem poradnictwa specjalistycznego było wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu powierzonej im funkcji, wzmocnienie poczucia ich odpowiedzialności za wychowywanie dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz problemów dzieci, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin zastępczych, podniesienie świadomości rodziny poprzez zwrócenie uwagi na indywidualne potrzeby jej członków. Rodzinom zastępczym udzielano również wsparcia w radzeniu sobie z pojawiającymi się kryzysami czy problemami. Poradnictwo dla młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym:	56* w tym 1 rodzina ubiegająca się o ustanowienie jej rodziną zastępczą zawodową (76 osób)	47** (68 osób)	47 (68 osób)
	- liczba kandydatów pozytywnie	21 rodzin	11	20

	zaopiniowanych	(26 osób)	(17 osób)	(22 osoby)
	- liczba kandydatów negatywnie zaopiniowanych	20 rodzin (26 osób)	20 (26 osób)	10 (12 osób)
	- liczba kandydatów, którzy zrezygnowali z udziału w procesie kwalifikacyjnym.	11 rodzin (17 osób)	13 (20 osób)	5 (7 osób)
2	Liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów na rodzinę zastępczą:			
	- kandydaci na rodzinę zastępczą spokrewnioną - kandydaci na rodzinę zastępczą niezawodową i zawodową	2 szkolenia (18 osób) 2 (22 osoby)	2 szkolenia (17 osób) 2 (19 osób)	2 szkolenia (15 osób) 2 (19 osób)
	Liczba osób, które je ukończyły z wynikiem pozytywnym:			
	- kandydaci na rodzinę zastępczą spokrewnioną - kandydaci na rodzinę zastępczą niezawodową i zawodową	18 osób 22 osoby	16*** osób 19 osób	15 osób 19 osób
3	Liczba przeprowadzonych szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych	3	3	3
	- liczba osób, które wzięły udział w w/w szkoleniach	25	30	25
4	Liczba spotkań grup wsparcia dla rodzin zastępczych.	8	7	7
5	Liczba udzielonych rodzinom zastępczym porad indywidualnych.	432	525****	450

*4 rodziny (7 osób) nie ukończyło procesu kwalifikacyjnego w 2018 r., proces był kontynuowany w 2019 r.;

**3 rodziny (5 osób) nie ukończyły procesu kwalifikacyjnego w 2019 r. i będzie on kontynuowany w 2020 r.;

***jedna osoba z uwagi na brak wystarczającej frekwencji na zajęciach grupowych nie ukończyła szkolenia i będzie kierowana na kolejną jego edycję;

**** od stycznia do grudnia 2019 r. psycholodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach prowadzili poradnictwo specjalistyczne także dla zawodowych rodzin zastępczych oraz dla dzieci w nich umieszczonych, w ramach którego udzielono 17 porad dla 3 rodzin zawodowych; łącznie poradnictwem specjalistycznym dla zawodowych rodzin zastępczych objętych zostało 8 osób.

W 2019 r. liczba osób, zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, nie była wystarczająca w odniesieniu do potrzeb w tym zakresie. Głównym celem systemu pieczy zastępczej w Katowicach jest umożliwienie kierowania wszystkich potrzebujących dzieci poniżej 10 roku życia do rodzinnej, a nie instytucjonalnej pieczy zastępczej, dlatego stale prowadzone są działania promujące rodzicielstwo zastępcze, a kandydaci są na bieżąco opiniowani i kwalifikowani. Ponadto w celu utrzymania liczby funkcjonujących rodzin zaprzyjaźnionych, w 2020 r. ilość badań i opinii zaplanowano na poziomie z 2019 r. Nie można jednak przewidywać i zaplanować ilości rodzin, które nie spełnią warunków wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach opracowują tematy szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych oraz sporządzają harmonogramy szkoleniowe na podstawie zgłaszanych przez rodziny zastępcze potrzeb szkoleniowych. Działania te będą kontynuowane w 2020 r.

Liczba osób, biorących udział w szkoleniach dla kandydatów na rodziny zastępcze, zależy od liczby kandydatów, którzy uzyskali pozytywną, wstępną ocenę wypełniania warunków ustawowych, a także od ilości

wydanym przez sąd postanowieniami, ustanawiającymi rodziny zastępcze mimo braku wymaganego szkolenia. Na 2020 r. zaplanowano przeszkolenie podobnej liczby kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione co w 2019 r. Forma szkoleń, organizowanych przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, zostanie dostosowana do liczby oraz indywidualnych potrzeb kandydatów zgłoszonych do przeszkolenia.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej informują rodziny zastępcze o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów (psychologów, pedagoga, terapeuty, mediatora i prawnika). Psychologowie i pedagodzy mogą towarzyszyć koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej podczas wizyt w rodzinach zastępczych, udzielając porad bezpośrednio w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej. W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach będzie kontynuował dobre praktyki w postaci poradnictwa specjalistycznego (również w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych) oraz prowadzenia grup wsparcia – jako efektywne formy wsparcia rodzin zastępczych w ich codziennym funkcjonowaniu.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3: Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej

1. Bieżące gromadzenie, aktualizowanie i uzupełnianie danych oraz przekazywanie do sądu rodzinnego rejestrów, dotyczących osób:

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, na bieżąco gromadził, aktualizował i uzupełniał dane w rejestrach. Obowiązek ten wynika z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rejestry obejmują następujące dane:

- dane osobowe, w tym imię i nazwisko, data urodzenia, obywatelstwo, adres zamieszkania, stan cywilny,
- wykształcenie oraz zawód i miejsce pracy i źródła dochodu,
- dane o warunkach mieszkaniowych,
- data i wynik zaświadczenia lekarskiego oraz opinii z badań psychologicznych,
- ukończone szkolenia,
- liczba dzieci, pozostających pod opieką rodziny zastępczej,
- czy rodzina pełni funkcję zawodowej rodziny zastępczej.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, jak również osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej są obowiązane do poinformowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach o każdej zmianie danych, gromadzonych w rejestrach. Ponadto osoby te mają obowiązek przedłożenia co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawionej przez psychologa. Dane z rejestru Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach na bieżąco przekazuje do Sądu Rejonowego w Katowicach.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba przekazanych sądowi kart dot. kandydatów i funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, w tym:	69	99	96
	- osoby pełniące funkcję rodziny	3	9	6

zastępczej zawodowej - osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej niezawodowej	66	90	90
---	----	----	----

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej na bieżąco aktualizują dane o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej oraz o osobach, które już sprawują pieczę zastępczą. W Katowicach nie funkcjonują rodzinne domy dziecka, a w okresie sprawozdawczym żadna osoba nie ubiegała się i nie uzyskała kwalifikacji do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

CEL SZCZEGÓŁOWY 4: Przygotowanie rodziny zastępczej na przyjęcie dziecka

1. Udzielenie szczegółowych informacji o dziecku i jego sytuacji rodzinnej oraz przekazanie wymaganej prawem dokumentacji oraz objęcie rodziny zastępczej wsparciem i pomocą koordynatora pieczy zastępczej.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie postanowienia sądu, a w przypadkach interwencyjnych, dziecko może być doprowadzone do zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego przez Policję albo Straż Graniczną. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, ma obowiązek gromadzenia i przekazywania rodzinom zastępczym szczegółowych informacji, dotyczących sytuacji prawnej i rodzinnej przyjmowanego dziecka. Ponadto rodzina zastępcza w miarę możliwości powinna mieć zapewniony kontakt z dzieckiem jeszcze przed jego umieszczeniem w tej rodzinie.

W 2019 r. sąd ustanowił **22 nowe rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe**, zamieszkałe w Katowicach, w których umieszczono **24 dzieci** (z czego jedno przebywało wcześniej w innej rodzinie zastępczej na terenie miasta Katowice). Rodzinom przekazano podstawowe informacje odnośnie sytuacji przyjmowanych dzieci oraz zapewniono kontakt z dziećmi w okresie postępowania sądowego o umieszczenie w rodzinie zastępczej.

Jedynie zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, z racji pełnionej funkcji interwencyjnej, nie miały możliwości wcześniejszego nawiązania kontaktu z dziećmi, które do tych pogotowi były przyjmowane. W 2019 r. do **3 pogotowi rodzinnych** przyjęto **9 dzieci**. Informacje odnośnie sytuacji prawnej i rodzinnej dzieci przyjętych do pogotowi rodzinnych, przekazywano rodzinom niezwłocznie po przyjęciu dziecka, a w przypadku dzieci z rodzin, które wcześniej nie były znane pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach (nie korzystały z żadnej formy wsparcia) – informacje przekazywano pogotowiom rodzinnym w miarę ich pozyskiwania. W 2019 r. pozostałe zawodowe rodziny zastępcze przyjęły **4 dzieci**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach ma obowiązek przekazania rodzinie zastępczej dokumentacji umieszczanego w danej rodzinie zastępczej dziecka, nie później niż w dniu poprzedzającym przyjęcie dziecka, a w przypadku umieszczenia dziecka wymagającego natychmiastowej pomocy lub w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, dokumentacja była przekazywana rodzinie zastępczej niezwłocznie po przyjęciu dziecka. Art. 38 a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakazuje przekazanie rodzinie zastępczej następujących dokumentów:

- odpis aktu urodzenia,
- orzeczenie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej,
- dokumentacja o stanie zdrowia dziecka,
- dokumentacja szkolna,
- diagnoza psychofizyczna,
- informacja o specjalnych potrzebach edukacyjnych przyjmowanego do rodziny zastępczej dziecka,
- plan pracy z rodziną lub informacja o sytuacji rodziny dziecka.

W celu realizacji powyższego zadania, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach mają prawo do uzyskania informacji oraz otrzymania lub wglądu do wszelkiej dostępnej dokumentacji, w tym prawnej i medycznej, dotyczącej przyjętego dziecka. W 2019 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej na bieżąco gromadzili i przekazywali nowoustanawianym rodzinom zastępczym wymaganą prawem dokumentację dzieci. W przypadku rodzin zastępczych spokrewnionych, dokumentacja dzieci zazwyczaj znajdowała się w posiadaniu rodziny zastępczej jeszcze przed jej ustanowieniem przez sąd.

Rodziny zastępcze obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla rodzin zastępczych, zamieszkałych na terenie Katowic, wyznacza Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach - jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej może być osoba, legitymująca się wykształceniem wyższym na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji oraz posiadająca co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dzieckiem i rodziną (także jako rodzina zastępcza). Zadania koordynatora szczegółowo opisuje art. 77 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który wymienia między innymi udzielenie pomocy w realizacji pieczy zastępczej, przygotowanie planu pomocy dziecku i zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym – psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej. Koordynator obejmuje też swoim wsparciem pełnoletnich wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej.

W 2019 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach współpracowali z **328** spokrewnionymi i niezawodowymi rodzinami zastępczymi oraz z **135** usamodzielnianymi wychowankami, w tym – z wychowankami, którzy po ukończeniu 18 roku życia nadal uczą się i zdecydowali się pozostać w rodzinie zastępczej do ukończenia nauki. Jedna rodzina pełni równocześnie rolę spokrewnionej i niezawodowej rodziny zastępczej, dwie rodziny zastępcze (spokrewniona i niezawodowa) korzystały ze wsparcia pracowników socjalnych, zatrudnionych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Ponadto koordynator rodzinnej pieczy zastępczej Działu ds. Rodzin z Dziećmi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach współpracował w 2019 r. łącznie z **9** rodzinami zawodowymi oraz 2 rodzinami zastępczymi niezawodowymi, w tym z jedną zawodową rodziną zastępczą, która zakończyła działalność (obecnie pełni obowiązki niezawodowej rodziny zastępczej).

W rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych w 2019 r. przebywało łącznie **418** dzieci, a w rodzinach zawodowych łącznie **58**.

Pozostałe rodziny zastępcze, nieobjęte wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w 2019 r. korzystały ze wsparcia w postaci pracy socjalnej pracowników socjalnych, zatrudnianych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

2. Przyznanie i realizacja świadczeń pieniężnych dla rodziny zastępczej.

W 2019 r. rodziny zastępcze miały prawo do otrzymywania świadczeń, związanych z pobytem dzieci w tych rodzinach. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przyznawał i realizował następujące świadczenia:

- świadczenie na utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej w kwocie 694,00 zł miesięcznie,
- świadczenie na utrzymanie dziecka umieszczonego w zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej w kwocie 1052,00 zł miesięcznie,
- dodatek na dziecko niepełnosprawne w kwocie 211,00 zł miesięcznie,
- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, zgodnie z polityką świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w kwocie 500,00 zł jednorazowo w przypadku wypoczynku trwającego bez przerwy przez co najmniej 14 dni, a w przypadku wypoczynku krótszego, świadczenie przyznawano proporcjonalnie,
- świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny zastępczej dziecka – jednorazowo w kwocie wynikającej ze zgłoszonych przez rodzinę zastępczą

niezbędnych potrzeb, których zaspokojenie nie było możliwe z bieżących świadczeń na utrzymanie dziecka,

- świadczenie związane z wystąpieniem zdarzenia losowego,
- środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego zawodowej lub niezawodowej rodziny zastępczej w kwotach zależnych od przedstawionych dowodów poniesionych kosztów oraz od liczby osób wspólnie zamieszkujących,
- świadczenie dla zawodowej rodziny zastępczej na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu, w kwocie zależnej od poniesionych kosztów i możliwości finansowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach,
- ponadto rodzinom zastępczym przysługiwał dodatek wychowawczy dla każdego umieszczonego dziecka w kwocie 500,00 zł miesięcznie; dodatek wychowawczy nie jest świadczeniem wynikającym z „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020”, dlatego nie został ujęty w tabeli mierników.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zawodowe rodziny zastępcze na podstawie zawartych umów otrzymują wynagrodzenie. Jednocześnie na podstawie Uchwały nr XX/455/12 Rady Miasta Katowice z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie podwyższenia wysokości kwoty wynagrodzenia przysługującego rodzinie zastępczej zawodowej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka (Dz.U. Województwa Śląskiego z 2012 r., poz. 1826), po roku od przyjęcia pierwszego dziecka do zawodowej rodziny zastępczej, wynagrodzenie ulega zwiększeniu o kwotę 1500 zł miesięcznie pod warunkiem uzyskania przez zawodową rodzinę zastępczą pozytywnej oceny organizatora pieczy zastępczej. W 2019 r. na wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych (wraz z obowiązkowymi obciążeniami pracodawcy w postaci składek na ubezpieczenia społeczne oraz składek na Fundusz Pracy), Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wydatkował kwotę **480 977,12 zł**.

W przypadku pobytu w zawodowej rodzinie zastępczej jednocześnie więcej niż 3 dzieci, na podstawie art. 57 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina ma prawo do pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego i przy opiece nad dziećmi. W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zatrudniał na podstawie umów zleceń 13 osób do pomocy zawodowym rodzinom zastępczym. Osoby te za wykonane usługi otrzymywały wynagrodzenie w kwocie 14,70 zł. brutto za każdą godzinę, a ich zadaniem było nie tylko krótkotrwałe sprawowanie opieki nad dziećmi (np. w czasie, gdy zawodowa rodzina zastępcza jest z dzieckiem na rehabilitacji lub u lekarza), ale także wyjście z dzieckiem na plac zabaw, wykonanie prania, sprzątanie mieszkania, drobne zakupy, prace pomocnicze. Na wynagrodzenia dla osób pomagających zawodowym rodzinom zastępczym w 2019 r. przeznaczono **184 694,80 zł**.

Ponadto w 2019 r. 6 rodzin pełniło funkcję rodziny pomocowej. Łącznie w rodzinach pomocowych przebywało czasowo 20 dzieci (na okres urlopu oraz zwolnienia lekarskiego zawodowej rodziny zastępczej). Na wynagrodzenia dla rodzin pomocowych w 2019 r. przeznaczono **22 031,96 zł**.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	24 (w tym 1 – w DR)	26 (w tym 1 – w DR)	25 (w tym 1 – w DR)
2	Liczba rodzin zastępczych objętych wsparciem koordynatora	358*	337*	345
3	Liczba dzieci, przebywających w rodzinach zastępczych (z wyjątkiem zawodowych), w tym:	375	418	418
	-w rodzinach zastępczych spokrewnionych	243	276	276
	- w rodzinach zastępczych	132	142	142

	niezawodowych			
4	Liczba dzieci przyjętych w danym roku kalendarzowym do rodzin zastępczych (spokrewnionych i niezawodowych)	41	24	20
5	Wydatki na utrzymanie Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w danym roku kalendarzowym	1 717 106,39 zł	1 812 148,33 zł	1 840 000,00 zł
6	Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych w danym roku kalendarzowym, w tym:	4 741 700,10 zł	4 569 145,89 zł	4 550 730,00 zł
	– jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów, związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	27 625,00 zł	24 496,08 zł	20 000,00 zł
	– świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4 411 296,32 zł	4 253 666,51 zł	4 166 689,00 zł
	– dodatek na dziecko niepełnosprawne	72 732,13 zł	90 101,60 zł	83 556,00 zł
	– dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	85 581,91 zł	85 927,53 zł	130 385,00 zł
	– środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego zawodowej lub niezawodowej rodziny zastępczej	132 957,45 zł	108 667,24 zł	134 100,00 zł
	– świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu dla zawodowej rodziny zastępczej	11 407,29 zł	6 186,93 zł	16 000,00 zł
	– świadczenia związane z wystąpieniem zdarzenia losowego	100,00 zł	100,00 zł	-

*dwie rodziny nie były objęte wsparciem koordynatora, natomiast korzystały ze wsparcia pracownika socjalnego, a jedna pełni równocześnie rolę rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej;

**wydatki na świadczenia w 2019 r. wzrosną w porównaniu do 2018 r. mimo zmniejszenia liczby dzieci z powodu podwyżki świadczeń

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań, mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców naturalnych. Piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną, umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka albo zapewnienie opieki i wychowania w środowisku zastępczym.

Rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności traktując dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej. Zapewnia mu dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych oraz zapewnia dziecku kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych, jak również dba o rozwój uzdolnień i zainteresowań.

Pomimo udzielanego przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wsparcia, następuje rozwiązywanie niektórych rodzin zastępczych z powodu niskich

kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziny zastępczej i braku gotowości do ich podnoszenia. Dziecko z rozwiązanej rodziny zastępczej zazwyczaj jest umieszczane w pieczy instytucjonalnej.

W 2020 r. będą kontynuowane działania, mogące zapewnić lepsze funkcjonowanie zawiązywanych rodzin zastępczych, w tym zwłaszcza indywidualne poradnictwo specjalistyczne i grupy wsparcia, a także szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych.

CEL SZCZEGÓŁOWY 5: Rozwój sieci zawodowych rodzin zastępczych

1. Pozyskanie, kwalifikacja kandydatów oraz zawarcie nowych umów o prowadzenie zawodowych rodzin zastępczych lub o prowadzenie rodzinnego domu dziecka w celu zwiększenia możliwości umieszczenia dzieci poniżej lat 7, które nie powinny być umieszczane w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej. Żaden z kandydatów nie może przekraczać wieku 55 lat.

W celu zapewnienia najmłodszym mieszkańcom Katowic pieczy zastępczej w rodzinnych formach, niezbędny jest stały rozwój sieci rodzin zastępczych, w tym zawodowych. Kandydaci, zgłaszający swoją gotowość do rozpoczęcia procesu kwalifikacyjnego i ubiegania się o ustanowienie rodziną zastępczą, jeszcze przed skierowaniem na szkolenie uzyskują pełną informację o rodzajach rodzin zastępczych, w tym – o rodzajach zawodowych rodzin zastępczych i możliwości ubiegania się o zawarcie umowy.

2. Przekształcenie niezawodowych rodzin zastępczych w zawodowe rodziny zastępcze.

Możliwość przekształcenia niezawodowej rodziny zastępczej w zawodową reguluje art. 54 oraz art. 56 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przekształcenie jest możliwe pod warunkiem:

- pozytywnej opinii z badań psychologiczno-pedagogicznych, przeprowadzonych przez psychologa Działu ds. Rodzin z Dziećmi i Poradnictwa Specjalistycznego w związku ze złożonym wnioskiem,
- pozytywnej oceny posiadanych warunków mieszkaniowych rodziny zastępczej, odnośnie możliwości umieszczenia kolejnych dzieci, sporządzonej po wizycie pracowników Działu ds. Rodzin z Dziećmi,
- pozytywnej oceny dotychczasowego koordynatora rodziny zastępczej, wydanej na potrzeby przekształcenia,
- wyrażenia zgody na przyjęcie co najmniej 2 dzieci po zawarciu umowy, przy czym łączna liczba dzieci przebywających w tej rodzinie zastępczej po przekształceniu nie może przekraczać 3.

Warunki niezbędne do przekształcenia rodziny zastępczej, zawarte w „Powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020”:

- wiek kandydatów do lat 55 (organizator pieczy zastępczej bierze pod uwagę wiek kierowanych do rodziny dzieci, aby było możliwe usamodzielnienie wychowanków przed osiągnięciem przez zawodową rodzinę zastępczą wieku emerytalnego),
- pozytywna ocena rodziny zastępczej, wystawiona przez dotychczasowego koordynatora rodziny zastępczej, wydana na potrzeby przekształcenia,
- pozytywna opinia z badań psychologiczno-pedagogicznych, przeprowadzonych przez psychologa w związku ze złożonym wnioskiem o przekształcenie,
- pozytywna ocena warunków mieszkaniowych rodziny zastępczej odnośnie możliwości umieszczenia kolejnych dzieci,
- wyrażenie zgody na przyjęcie co najmniej 2 dzieci po zawarciu umowy, a po ich przyjęciu - sprawowanie pieczy łącznie nad nie więcej niż 3 dzieci; w przypadku skierowania za zgodą zawodowej rodziny zastępczej licznego rodzeństwa łączna liczba dzieci w zawodowej rodzinie zastępczej może być wyższa.

Na 2019 r., zgodnie z „Powiatowym programem rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020”, przyjęto następujące limity zawierania umów:

a) dla nowych rodzin zastępczych zawodowych:

- 2 nowe umowy,

b) dla rodzin zastępczych zawodowych, przekształconych z rodzin zastępczych niezawodowych:

- 1 umowa.

W przypadku rozwiązania którejkolwiek z umów, możliwe jest zawarcie dodatkowych umów w celu utrzymania zakładanej liczby zawodowych rodzin zastępczych.

W 2019 r. szkolenie dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze ukończyły pomyślnie **2 rodziny**, które oczekiwały przekształcenia z niezawodowych w zawodowe (w tym 1 rodzina, która zgłosiła się pod koniec 2018 r.). Z jedną rodziną w dniu 27 września 2019 r. zawarto umowę o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej. W rodzinie na dzień 31 grudnia 2019 r. przebywało **3 dzieci**. Druga rodzina, oczekująca na przekształcenie z niezawodowej w zawodową, ukończyła szkolenie pod koniec 2019 r., a umowa zostanie zawarta w 2020 r.

Ponadto pod koniec 2019 r. zgłosiła się kolejna rodzina zastępcza niezawodowa, wnosząc o przekształcenie w zawodową i przystąpiła do procedury kwalifikacyjnej, której zakończenie nastąpi w 2020 r.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco monitorują sytuację poszczególnych niezawodowych rodzin zastępczych. W przypadku spełniania przez niezawodową rodzinę zastępczą warunków do przekształcenia w zawodową, koordynatorzy informują rodzinę zastępczą o takiej możliwości, a także o koniecznej zgodzie na przyjęcie 2 dzieci, wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, który prowadzi pracę z zawodowymi rodzinami zastępczymi, w 2019 r. pracował z **9** zawodowymi rodzinami zastępczymi, z czego 1 umowę rozwiązano na wniosek zawodowej rodziny zastępczej. Obecnie rodzina ta pełni rolę niezawodowej rodziny zastępczej dla 1 dziecka. Na dzień 31 grudnia 2019 koordynator Działu ds. Rodzin z Dziećmi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach pracował z **8** zawodowymi rodzinami zastępczymi, w których przebywało **37** dzieci oraz z niezawodowymi rodzinami zastępczymi, w których przebywało 2 dzieci.

Dla ułatwienia zawodowym rodzinom zastępczym wykonywania ich zadań w obszarze związanym ze stanem zdrowia umieszczonych dzieci, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach kontynuował współpracę z:

- Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka,
- Wojewódzkim Zespołem Ochrony Zdrowia Matki, Dziecka i Młodzieży,
- Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Specjalistyczną Poradnią Rodzinną,
- Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Oświatowym Dziennego Pobytu Dla Dzieci Niepełnosprawnych,
- Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym,
- Chorzowskim Centrum Pediatrii i Onkologii,
- innymi placówkami służby zdrowia w Katowicach i w miastach ościennych.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018	2019	2020
1	Liczba kandydatów i wniosków o przekształcenie w zawodowe rodziny zastępcze, w tym:	1	2	3
	- liczba kandydatów pozytywnie zaopiniowanych,	1	1	3
	- liczba kandydatów negatywnie zaopiniowanych,	-	-	-
	- liczba kandydatów, którzy zrezygnowali z ubiegania się o status zawodowej rodziny zastępczej	-	-	-
2	Liczba zawodowych rodzin zastępczych	10*	9**	12

	w danym roku kalendarzowym, w tym: - liczba zawartych umów w danym roku kalendarzowym	1	1	3
3	Liczba dzieci (narastająco) przebywających w zawodowych rodzinach zastępczych, w tym: - liczba dzieci przyjętych w danym roku kalendarzowym	73 32	58 13	70 33
4	Średni miesięczny koszt pobytu dziecka w zawodowej rodzinie zastępczej/rodzinnym domu dziecka, w tym: - koszt wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka. - wydatki na świadczenia, udzielone zawodowym rodzinom zastępczym/rodzinnym domom dziecka	2 966,98 zł 535 492,49 zł 568 752,10 zł ***	3 213,37 zł 687 703,88 zł 511 856,01 zł ***	3250,00 zł 878 356,00 zł 610288,00 zł ***

*z 10 rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w 2018 r. jedną umowę rozwiązano z dniem 12 kwietnia 2018 r. (dwóch wychowanków przekazano do placówki), drugą – z dniem 31.12.2018 r. (rodzina przeszła na emeryturę z dniem 1.01.2019 r.),

**z 9 rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w 2019 r. jedną umowę rozwiązano z dniem 9 lipca 2019 r. (od 10 lipca 2019 r. rodzina pełni rolę niezawodowej rodziny zastępczej dla 1 dziecka),

***kwota świadczeń wypłaconych zawodowym rodzinom zastępczym zawiera się w kwocie świadczeń dla rodzin zastępczych ogółem.

Rozwój sieci zawodowych rodzin zastępczych powinien prowadzić do powstawania nowych miejsc opieki i wychowania dla małych dzieci, które z racji wieku lub niepełnosprawności nie mogłyby być umieszczone w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej. Jednocześnie zawodowe rodziny zastępcze dają możliwość wielokrotnego wykorzystania każdego miejsca, ponieważ rotacja dzieci w tych rodzinach jest znacznie większa niż w niezawodowych rodzinach zastępczych.

W celu dalszego poszerzenia oferty zawodowej rodzinnej pieczy zastępczej, konieczne jest regularne zawieranie nowych umów oraz w miarę możliwości – przekształcanie prawidłowo funkcjonujących niezawodowych rodzin zastępczych w zawodowe.

Mimo, iż rocznie kilkadziesiąt rodzin otrzymuje pozytywną opinię dla kandydatów na rodziny zastępcze, to najwyżej jedna z nich wyraża zainteresowanie utworzeniem zawodowej rodziny zastępczej. Jako barierę kandydaci wskazują konieczność rezygnacji z pracy zawodowej przez osobę, która będzie pobierała wynagrodzenie, brak gotowości do rozstań z kolejnymi podopiecznymi oraz konieczność objęcia opieką w tym samym czasie nie mniej niż 3 dzieci i duża rotacja dzieci w rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY 6: Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodziny zastępczej

1. Przeprowadzanie oceny sytuacji dziecka oraz oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji i jakości wykonywanej pracy.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracował z Sądem Rejonowym w Katowicach, informując o całokształcie sytuacji rodzinnej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz o sytuacji rodziny pochodzenia dziecka. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzali oceny sytuacji dziecka nie rzadziej niż co 3 miesiące w przypadku dziecka do lat trzech i nie rzadziej, niż co 6 miesięcy w przypadku pozostałych dzieci. Szczegółowe zasady dotyczące oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, uregulowane zostały w Rozdziale 4 przytoczonej ustawy.

Rodzinna piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną pochodzenia w celu umożliwienia dziecku powrotu do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 77 ust. 3 p. 5) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mają obowiązek zgłaszania do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W 2019 r. do Ośrodka Adopcyjnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Katowicach zgłoszono **26 dzieci** z niezawodowych i spokrewnionych rodzin zastępczych, z czego tylko **3 dzieci** zostało zakwalifikowanych do adopcji, a **23 dzieci** nie uzyskało kwalifikacji do adopcji z uwagi na długotrwały pobyt w rodzinie zastępczej, pokrewieństwo dzieci z rodziną zastępczą, zaspokajanie w sposób prawidłowy potrzeb dzieci przez rodzinę zastępczą i nawiązane głębokie więzi z opiekunami oraz regularne kontakty dzieci z rodziną naturalną.

Ponadto do Ośrodka Adopcyjnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Katowicach w 2019 r. zgłoszono **14 dzieci** z zawodowych rodzin zastępczych i wszystkie uzyskały kwalifikację do przysposobienia.

Przepisy art. 132-134 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej regulują sprawę oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Pierwszej oceny dokonuje się nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od pierwszej oceny, a następnie nie rzadziej, niż co 3 lata.

2. Przeprowadzanie badań psychologiczno-pedagogicznych funkcjonujących rodzin zastępczych.

Zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępczej niezawodowe i zawodowe są zobowiązane do przedstawiania co dwa lata opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawionej przez psychologa.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba wydanych opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej	34*	71**	59
2	Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej	77	72	86

*W 2018 r. 1 opinię (dotyczącą 1 osoby) odnośnie posiadania predyspozycji i motywacji, sporządzono na podstawie badania psychologicznego przeprowadzonego pod koniec 2017 r.

**W 2019r. wydane zostały 22 opinie (dotyczące 30 osób), które sporządzone zostały na podstawie badań psychologicznych przeprowadzonych w 2018 r.

W 2019 r. psychologzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wykonali badania psychologiczne **72 osobom** - rodzicom zastępczym, pełniącym funkcję rodziny

zastępczej niezawodowej i zawodowej. Na podstawie wyników badań sporządzono ogółem **71** opinii, określających predyspozycje i motywacje rodziców zastępczych do dalszego pełnienia swych funkcji. W ostatnim kwartale 2019 r. jedna osoba (1 rodzina) odmówiła poddania się badaniom psychologiczno-pedagogicznym, w związku z czym nie było możliwe wydanie opinii psychologiczno-pedagogicznej.

3. Kierowanie do sądu wniosku o rozwiązanie rodziny zastępczej i zapewnienie dziecku opieki w innej formie lub w innej rodzinie zastępczej - w przypadku kolejnej oceny negatywnej.

Zgodnie z art. 134 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku negatywnej oceny rodziny zastępczej kolejna ocena jest dokonywana nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia dokonania tej oceny. W przypadku kolejnej negatywnej ostatecznej oceny organizator rodzinnej pieczy zastępczej kieruje do sądu wnioski o uchylenie postanowienia o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej.

W 2019 r. sporządzono **6** wniosków o rozwiązanie rodziny zastępczej z uwagi na uzyskaną drugą lub kolejną ocenę negatywną. Ponadto złożono **12** wniosków o rozwiązanie rodziny zastępczej z powodu:

- nieprawidłowego zaspokajania potrzeb dzieci, co wynikało z niskich umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych oraz ich braku gotowości do podnoszenia kompetencji rodzicielskich;
- rezygnacji z pełnionej funkcji;
- problemu alkoholowego oraz braku motywacji do podjęcia leczenia.

Efektem podjętych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej działań było rozwiązanie funkcjonujących rodzin zastępczych dla **5** dzieci. W przypadku **3** dzieci sąd uznał, iż brak jest podstaw do rozwiązania rodziny zastępczej. W przypadku **5** dzieci postępowania opiekuńcze nie zakończyły się i będą kontynuowane w 2020 r., a ponadto sąd nie wszczął żadnych postępowań w przypadku 2 wniosków.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba sporządzonych ocen sytuacji dziecka – ocen zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej ogółem, w tym: - w rodzinach zastępczych zawodowych - oceny negatywne	746 112 18	649 71 10	690 100 -
2	Liczba sporządzonych ocen rodzin zastępczych, ogółem w tym: - liczba ocen negatywnych	157 20	174 20	109 -
3	Liczba dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą, ogółem w tym:	72 (w tym 31 dzieci z zawodowych rodzin zastępczych)	87 (w tym 22 dzieci z zawodowych rodzin zastępczych)	78 (w tym 32 z zawodowych rodzin zastępczych)
	- powrót do rodziny pochodzenia	9	11 (w tym 6 z zawodowych rodzin zastępczych)	13 (w tym 8 z zawodowych rodzin zastępczych)
	- adopcja	6 (z zawodowych rodzin zastępczych)	17 (w tym 14 z zawodowych rodzin zastępczych)	20 (z zawodowych rodzin zastępczych)

- przeniesienie do pieczy instytucjonalnej	16 (w tym 3 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych)	9	-
- przeniesienie do innej rodziny zastępczej	16 (w tym 15 z rodzin zastępczych zawodowych)	4 (w tym 1 z zawodowej rodziny zastępczej)	6 (w tym 3 z zawodowych rodzin zastępczych)
- inne ogółem, w tym:	25	46	40
▪ powierzenie w pieczę	3	1	-
▪ wyprowadzenie się do innego miasta	7	1	-
▪ śmierć rodziny zastępczej	1	4	-
▪ usamodzielnienie	13	37	39
▪ pełnoletniość matki naturalnej i przekazanie dziecka pod jej opiekę	1	1	-
▪ umieszczenie w ZOL		2 (w tym 1 z zawodowej rodziny zastępczej)	1 (z zawodowej rodziny zastępczej)

Prognozowane zmniejszenie liczby ocen sytuacji dziecka i zasadności jego pobytu w pieczy zastępczej wynika bezpośrednio z wieku wychowanków, pozostających w rodzinach zastępczych. Sukcesywnie zwiększa się bowiem liczba dzieci powyżej lat 3, które przebywają w spokrewnionych i niezawodowych rodzinach zastępczych. Ponadto w 2019 r. **37 dzieci** osiągnęło pełnoletniość i zdecydowało się pozostać w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rozpocząć proces usamodzielnienia się. Z kolei na liczbę ocen sporządzanych w zawodowych rodzinach zastępczych duży wpływ ma rotacja dzieci.

W 2019 r. sporządzono tylko **20** negatywnych ocen rodzin zastępczych, co jest bezpośrednim efektem zintensyfikowanej pracy z rodzinami, prowadzonej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i specjalistów, zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach. Celem pracy z rodzinami zastępczymi jest wzmacnianie ich zasobów i kompetencji, budowanie relacji oraz zwiększanie otwartości na rozwiązywanie bieżących problemów. Praca w tej formie będzie nadal kontynuowana w 2020 r.

W 2019 r. z rodzinnej pieczy zastępczej **9** dzieci umieszczono w pieczy instytucjonalnej najczęściej z uwagi na nieprawidłowe wykonywanie obowiązków opiekuńczych i wychowawczych, a zwłaszcza – z powodu niezaspokojenia podstawowych potrzeb dzieci - pomimo udzielanego rodzinom zastępczym stałego wsparcia i motywowania do zmian.

Dodatkowo liczba dzieci, powracających do rodzin naturalnych, kształtuje się na niskim poziomie (11 dzieci w 2019 r.), co wskazuje na potrzebę bardziej intensywnej pracy z rodzicami naturalnymi dzieci, w formie bezpośredniego wsparcia asystentów rodziny i rodzin wspierających, a także w formie uczestniczenia w treningach i programach, podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców naturalnych.

CEL SZCZEGÓŁOWY 7: Usamodzielnianie wychowanków rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej

1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia osobom opuszczającym w związku z osiągnięciem pełnoletniości rodzinne oraz instytucjonalne formy pieczy zastępczej:

- świadczenia na kontynuowanie nauki,
- świadczenia na usamodzielnienie,
- świadczenia na zagospodarowanie,

- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
- pomoc prawna i psychologiczna.

Osobom usamodzielnianym na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przysługuje wsparcie ekonomiczne oraz inne formy wsparcia ze strony organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którego zadania w mieście Katowice wypełnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnieni w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach udzielają różnych form pomocy usamodzielnianym wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej. Pozostali usamodzielniani wychowankowie (w tym wychowankowie rodzin zastępczych i placówek, nieobjęci pomocą i wsparciem koordynatora), w 2019 r. korzystali ze wsparcia pracowników socjalnych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Katowicach współpracowali ze **135** usamodzielnianymi wychowankami, w tym – z wychowankami, którzy po ukończeniu 18 roku życia nadal uczą się i zdecydowali się pozostać w rodzinie zastępczej do ukończenia nauki, spośród których **40** wychowankom udzielono indywidualnego wsparcia, w większości - w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Wskaźniki realizacji:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2018 r.	2019 r.	Prognoza na 2020 r.
1	Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy skorzystali z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki	154	156	145
	- łączna wartość świadczeń (w zł)	639 360,21 zł	595 538,71 zł**	653 890,00 zł
2	Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy skorzystali z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie	36	29	40
	- łączna wartość świadczeń (w zł)	123 891,03 zł	132 401,43 zł**	191 706,00 zł
3	Liczba wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy skorzystali z pomocy w formie rzeczowej	24	32	40
	- łączna wartość świadczeń (w zł)	39 144,99 zł	63 865,97 zł**	102 542,00 zł
4	Usamodzielniani wychowankowie, którym koordynatorzy udzielili wsparcia ogółem w tym:	57*	40*	40
	- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	42	35	40
	- w uzyskaniu zatrudnienia	22	17	25
	- w uzyskaniu dostępu do pomocy prawnej i psychologicznej	28	20	20

*wychowankowie korzystają z kilku form wsparcia jednocześnie;

**wydatki na świadczenia w 2019 r. wzrosły w porównaniu do 2018 r. z powodu podwyżki świadczeń oraz większej liczby wychowanków, korzystających jednocześnie z pomocy pieniężnej i rzeczowej.

Wychowankowie, którzy z uwagi na osiągnięcie pełnoletności opuszczają rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej, objęci zostali wsparciem i pomocą, w tym finansową. W 2020 r. zaplanowano kontynuację

udzielania wychowankom jednocześnie pomocy na usamodzielnienie oraz pomocy rzeczowej, ponieważ pozwala to na bardziej racjonalne wykorzystanie środków w przypadku konieczności wyposażenia pierwszego własnego mieszkania. W razie konieczności pomoc jest przyznawana w kilku etapach, dlatego nie oblicza się średniego świadczenia, gdyż nie odzwierciedla ono kwoty faktycznie przyznanej i realizowanej pomocy na rzecz każdego wychowanka. Jeden wychowanek w zależności od formy i okresu pozostawania w systemie pieczy zastępczej może otrzymać łącznie 1 735,00 lub 3 470,00 zł lub 6 939,00 zł pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz 1 577,00 zł lub 3 154,00 zł pomocy rzeczowej.

KOSZT REALIZACJI „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020” za 2019 r.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach kontynuował wykonywanie zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Na realizację powierzonych zadań, związanych z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz zadań związanych z usamodzielnianiem pełnoletnich wychowanków, opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo - wychowawcze, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach miał zabezpieczone środki w planie finansowym.

Ogólny koszt realizacji „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020” za 2019 r. wyniósł **7 889 964,21 zł**. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

W 2020 r. realizacja poszczególnych zadań nadal będzie finansowana z budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach do wysokości środków, przewidzianych na ten cel. Ogólny planowany koszt realizacji „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020” w 2020 r. wyniesie **8 248 784,00 zł**.

Lp.	Rodzaj wydatku	2018 r. (zł)	2019 r. (zł)	Plan na 2020 r. (zł)
1	Cel szczegółowy 1: Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej*	-	-	-
2	Cel szczegółowy 2: Szkolenie i kwalifikacja kandydatów*	12 340,00	29 160,00	31 560,00
3	Cel szczegółowy 3: Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej*	-	-	-
4	Cel szczegółowy 4: Przygotowanie rodziny zastępczej na przyjęcie dziecka* Zadanie 2: Przyznanie i realizacja świadczeń pieniężnych dla rodziny zastępczej: - jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie wydatków związanych z przyjęciem dziecka, - pomoc pieniężna na utrzymanie dziecka, - dodatek na dziecko niepełnosprawne, - dofinansowanie do wypoczynku, - dofinansowanie kosztów utrzymania mieszkania, - dofinansowanie kosztów remontu mieszkania zawodowej rodziny zastępczej - świadczenia związane z wystąpieniem zdarzenia losowego	- 4 741 700,10 27 625,00 4 411 296,32 72 732,13 85 581,91 132 957,45 11 407,29 100,00	- 4 569 145,89 24 496,08 4 253 666,51 90 101,60 85 927,53 108 667,24 6 186,93 100,00	- 4 550 730,00 20 000,00 4 166 689,00 83 556,00 130 385,00 134 100,00 16 000,00 -

5	Cel szczegółowy 5: Rozwój sieci zawodowych rodzin zastępczych - koszt wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy w gospodarstwie domowym i w opiece nad dziećmi wraz ze składkami pracodawcy	678 951,88	687 703,88	878 356,00
6	Cel szczegółowy 6: Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych*	-	-	-
7	Cel szczegółowy 7: Usamodzielnianie wychowanków rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej Zadanie 1: Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej oraz wsparcia osobom opuszczającym w związku z osiągnięciem pełnoletniości rodzinne oraz instytucjonalne formy pieczy zastępczej: - świadczenia na kontynuowanie nauki, - świadczenia na usamodzielnienie, - świadczenia na zagospodarowanie, - pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,* - pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,* - pomoc prawna i psychologiczna.*	802 396,23 639 360,21 123 891,03 39 144,99	791 806,11 595 538,71 132 401,43 63 865,97	948 138,00 653 890,00 191 706,00 102 542,00
8	Koszty funkcjonowania i obsługi Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach	1 717 106,39	1 812 148,33	1 840 000,00
9	Całkowity koszt realizacji „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020” za 2019 r.	7 952 494,60	7 889 964,21	8 248 784,00

*cele oznaczone gwiazdką realizowane są w ramach bieżącej działalności Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach

PODSUMOWANIE

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie powinny być umieszczane dzieci poniżej lat 7 – do 31 grudnia 2019 r., a od 1 stycznia 2020 r. – dzieci poniżej lat 10. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, jako organizator pieczy zastępczej, w 2019 r. realizował zaplanowane w „Powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020” działania, mające na celu pozyskiwanie kolejnych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz zawodowej, co w perspektywie długofalowej powinno prowadzić do minimalizowania zjawiska umieszczania dzieci poniżej 10 roku życia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a także skrócić czas oczekiwania małych dzieci na umieszczenie w stałej rodzinie zastępczej, na przykład po opuszczeniu pogotowia rodzinnego.

Dobrym sposobem na zapewnienie pieczy zastępczej większej ilości potrzebujących dzieci będzie dążenie do pełnego wykorzystania miejsc w zainteresowanych tego typu współpracą niezawodowych rodzinach zastępczych (przepisy dopuszczają jednoczesny pobyt w rodzinie zastępczej 3 dzieci) oraz do umieszczania

w tych rodzinach kolejnych dzieci po usamodzielnieniu dotychczasowych wychowanków. Ponadto będą nadal prowadzone działania, motywujące wybrane rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe do przekształcenia w zawodowe rodziny zastępcze. Wymaga to kontynuacji pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psychologów i pedagoga w celu motywowania prawidłowo funkcjonujących rodzin zastępczych do przyjmowania kolejnych dzieci lub do przekształcenia w zawodową rodzinę zastępczą.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach z powodzeniem realizował „Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020”, którego głównym celem jest rozwijanie lokalnego systemu pieczy zastępczej. Na terenie miasta Katowice funkcjonowało 340 rodzin zastępczych, w tym 9 zawodowych. Ogółem zapewniono opiekę i wychowanie 418 dzieciom w spokrewnionych i niezawodowych rodzinach zastępczych oraz 58 dzieciom w zawodowych rodzinach zastępczych.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zapewniali rodzinom oraz przebywającym w nich dzieciom stałe wsparcie, w tym psychologiczne, pedagogiczne oraz prawne. Sporządzono 649 szczegółowych analiz sytuacji poszczególnych dzieci, a na ich podstawie wnioskowano odnośnie zasadności dalszego pobytu. W wyniku wspólnych działań rodzin zastępczych i koordynatorów, 88 dzieci opuściło system rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej z powodzeniem realizowali ponadto zadanie umożliwienia rodzinom zastępczym podnoszenia ich kwalifikacji oraz nawiązywania i utrzymywania wzajemnych kontaktów. Prowadzono szkolenia, których tematyka została dostosowana do zgłaszanych przez rodziny zastępcze potrzeb, a dodatkowo od kilku lat funkcjonuje otwarta grupa wsparcia dla rodzin zastępczych. Podczas spotkań grupy wsparcia rodziny zastępcze mają możliwość dzielenia się swoimi doświadczeniami w radzeniu sobie z trudnymi problemami dzieci, umieszczonych w pieczy zastępczej. Z uwagi na specyfikę działania zawodowych rodzin zastępczych, grupa ta spotyka się oddzielnie.

Mając na uwadze trud i osobiste poświęcenie oraz zaangażowanie rodzin zastępczych, z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w dniu 10 maja 2019 r. odbyła się uroczysta konferencja „Magia rodzicielstwa zastępczego”, w której uczestniczyło około 200 osób, zainteresowanych tematyką zastępczego rodzicielstwa.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2020 r. będzie kontynuował działania zarówno wspierające obecnie funkcjonujące rodziny zastępcze, jak też nakierowane na pozyskiwanie kolejnych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej. Zaplanowano szkolenia, podnoszące kwalifikacje i rozwijające kompetencje rodzin zastępczych, a ponadto będą kontynuowane działania, promujące ideę rodzicielstwa zastępczego, między innymi podczas kolejnych uroczystych obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

Dokument podpisany bezpiecznym podpisem elektronicznym

Podpis: Signature-1945107935

Imię: Maciej Marek

Nazwisko: Biskupski

Instytucja:

Miejscowość:

Województwo:

Kraj: PL

Data podpisu: 23 kwietnia 2020 r.

Zakres podpisu: Cały dokument